

## ■ Analýza

# Až polovině středoškolských oborů hrozí zánik. Podle čeho se bude stát rozhodovat?

Markéta Hronová  
marketa.hronova@hn.cz



**T**ři roky dnes mohou žáci studovat na prodáváče. Přitom toto povolání pak vykonávají i lidé s jiným vzděláním. Kadeřníků zase vychází tolik, že pak těžce hledají práci. Podobných případů je mezi bezmála třemi stovkami oborů více. Proto hodlá ministr školství Mikuš Bek (STAN) jejich nabídku osekát a naopak posílit gymnázia a lycea. Změny by se podle odhadů mohly dotknout až poloviny oborů. HN přináší analýzu toho, podle jakých kritérií se má rozhodovat.

První faktor, na který se bude při řešení přihlížet, je poptávka dětí a rodičů po jednotlivých oborech. „Detailní přehled zájmu o obory, jejich relevanci a potřebu mají zřizovatelé středních škol a učilišť – krajské úřady,“ uvádí mluvčí ministerstva Aneta Lednová.

Ekonom Filip Pertold z institutu CERGE-EI varuje před tím, aby se zájem o jednotlivé obory posuzoval jen na základě přihlášek. A to kvůli současným pravidlům. Studenti si dnes

mohou vybrat jen dvě školy, kam podají přihlášku. Často proto taktizují a volí ty, u nichž předpokládají větší šanci na přijetí.

I proto začal například Středočeský kraj v tomto týdnu rozdávat osmáčkům dotazníky zjišťující, co by chtěli studovat. „Zajímá nás, k čemu opravdu tihnou, kam by se přihlásili, kdyby nebyly přijímací zkoušky,“ vysvětluje radní pro oblast školství Milan Vácha (STAN). Jinou verzi dostanou také devalváci, těch se bude kraj ptát i na to, jestli se dostali na školy, kam chtěli, nebo jak se připravovali na přijímací zkoušky. Podobně by měly postupovat i další krajské úřady, aby zjistily skutečnou poptávku po středoškolských oborech ve svém regionu.

Dalším důležitým kritériem při rozhodování o rušení oborů by měla být uplatnitelnost absolventů na trhu práce. Tedy jaká je u jednotlivých profesí míra nezaměstnanosti. „Má smysl měnit především ty, jejichž absolventi jsou nejvíce ohroženi nezaměstnaností,“ říká analytik Karel Gargulák z výzkumné agentury PAQ Research.

Podle statistik Národního pedagogického institutu si v posledních de-

seti letech z oborů s větším počtem studentů špatně hledají práci absolventi maturitních oborů hotelnictví, cestovní ruch, ekologie a životní prostředí nebo logistické a finanční služby. Roste také nezaměstnanost v uměleckých oborech.

Z učňovských oborů se špatně uplatňují prodáváči nebo aranžéři. Problém sehnat práci mají také absolventi z oblasti služeb, což jsou převážně kuchaři a číšníci, pekaři nebo kadeřníci. „Budoucí vývoj bude zřejmě znamenat ještě zhoršení jejich situace,“ uvádí studie pedagogického institutu.

Podle ekonomů Pertolda pak data o nezaměstnanosti mohou být u některých oborů zkreslená. „Jsou obory,

kteří pracují v šedé ekonomice nebo jejich povaha nepočítá se zaměstnaneckým poměrem, například řemeslné či umělecké.“

Luboš Kastner, zástupce gastronomického průmyslu v Asociaci malých a středních podniků a živnostníků, zároveň doplňuje, že studentů je sice v těchto oborech moc – ale proto, že na ně chodí i ti, kteří pak v gastronomii vůbec pracovat nechtějí. Podle pedagogického institutu plánuje v oboru po škole zůstat pouze čtvrtina absolventů. Na školu jdou třeba jen proto, že ji mají blízko domova.

„Z dvaceti studentů ve třídě pouze pět skončí v gastru. Nalákají je třeba na finanční poradenství nebo realitní makléřství. Nabídnou jim oblek a kariérní růst a na to slyší,“ popisuje Kastner s tím, že gastronomii hodně uškodil také covid, kdy musely hospody zavřít. Řada lidí tento obor považuje za neperspektivní.

Některé kraje už se na proměnu nabídky středoškolských oborů začínají připravovat. Například Středočeský kraj minulý týden podepsal memorandum o spolupráci s Národním pedagogickým institutem. „Stejně me-

morandum chystáme také s Prahou. Vzhledem k propojenosti obou krajů by to jinak nedávalo smysl,“ říká Matěj Bulant, ředitel odboru Kurikulum odborného vzdělávání z pedagogického institutu.

V obou regionech už odborníci z institutu modelují, jaké obory přibudou, které se posílí a které kvůli nezájmu studentů nebo špatné uplatnitelnosti zaniknou, a to na úrovni jednotlivých škol. „Nechceme jen škrtat, je možné, že některé úzce zaměřené obory se začlení do širšího pojetého oboru,“ líčí Bulant. Například pekař a cukrář by v budoucnu mohly být součástí jednoho potravinářského oboru. Další možností je nabízet některé obory až v rámci dalšího vzdělávání, což je celoevropský trend. Lidé vystudují potravinářství a až poté si udělají kurz na cukráře.

Kvůli proměně škol se aktuálně zástupci pedagogického institutu chystají setkat se všemi kraji. V každém budou rozhodovat, kolik procent středních škol bude tvořit nabídka všeobecné vzdělávacích škol, kolik maturitních a kolik učňovských oborů.

~  
**Jednou z možností je nabízet některé studijní obory až v rámci dalšího vzdělávání.**

## Advertorial

### Broker Consulting

# O koupi vlastní nemovitosti je mezi lidmi stále zájem

Průzkumy v Česku ukazují, že chuť pořídit si vlastní bydlení, nebo i byty na investici s následným pronájmem, trvá i letos. Reálnou poptávku ale brzdí vysoké úrokové sazby u hypoték a celková ekonomická situace. Prohlubují se také rozdílné představy prodávajících o finální kupní ceně. Vypovídá o tom REALIndex od společnosti Broker Consulting.

**C**ena starších nemovitostí v Česku klesá. Zda se tento trend na reálném trhu nějakou dobu udrží, ukáže až čas. Zásadní vliv na to bude mít poptávka ze strany kupujících. Ta se v posledním roce snížila, a to především kvůli vysokým sazbám hypoték a vysoké inflaci. Lidé vybírají pečlivěji, s větším rozmyslem a snaží se o ceně vyjednat. O změně, ke které již od začátku loňského roku v oblasti realit dochází, vypovídají data REALIndexu, která Broker Consulting začal zveřejňovat letos v březnu.

REALIndex monitoruje rozdíl mezi prvotně nabízenou a skutečně realizovanou cenou u prodeje nemovitostí. V posledních měsících podle něj pořizovali kupující své domy a byty i o více než 10 procent levněji, než za kolik si prodávající představovali, že za ně původně utrží. Ještě na začátku loňska přitom rozdíl téměř neexistoval.

„Realitní trh prochází stejně jako ostatní trhy určitým vývojem. Vždy záleží na vyrovnávání

poptávky s nabídkou. Ta je momentálně oslabená kvůli souhře několika důležitých faktorů,“ poznamenal Martin Novák, hlavní analytik Broker Consulting.

### Novostavby cenu stále drží

Odlišná je situace u novostaveb, které drží svoji cenu. Stojí za tím hlavně drahé vstupy ve výrobě a rostoucí mzdy ve stavebnictví. Pod nátlakem vysoké inflace, vyšších sazeb a pomalejších prodejů mohou navíc různé projekty čelit komplikacím.

„Výhodou projektů, které se realizují nebo plánují pod taktovkou Broker Development nebo BC Real, je, že jsou převážně financovány z vlastních zdrojů, a nehrozí tak navíc rizika ohledně zajištění celkového projektu,“ vysvětluje Kristýna Viktora, vedoucí realitního oddělení společnosti Broker Consulting.

V aktuální nabídce jsou například atraktivní developerské projekty Central Point Kladno, Rezidence Golf Ostravice či Byty Nová Papírna v Plzni. Projektů s atraktivními byty je celá

řada a postupně přibývají nové v dalších částech České republiky.

### Vybírat je nutné s rozmyslem

Při rozhodování, zda koupit či nekoupit vlastní bydlení, se vyplatí pečlivě počítat. Pokud jste například z Plzeňského kraje, kde cena za m<sup>2</sup> nového bydlení v průměru mírně převyšuje 65 tisíc korun a je vám více než 36 let, vychází vám náklady na pořízení bytu ve velikosti více než 70 m<sup>2</sup> na necelých 5,2 milionu korun. V případě, že byste se pro financování takové nemovitosti rozhodli prostřednictvím hypotéky na dobu 30 let, činila by vaše měsíční splátka téměř 23 tisíc korun. Pak by se měl váš příjem pohybovat okolo zhruba 50 tisíc korun měsíčně, abyste měli jak na splátku hypotéky, tak na běžné výdaje domácnosti. V případě

koupi nemovitosti k dalšímu pronájmu je zase důležité počítat s tím, že nájemné nemusí pokrýt splátku hypotéky a další výdaje na byt. Na takový obchod je důležité se dívat optikou dlouhodobé investice a jejího zhodnocení v horizontu více než pěti let.

Broker Consulting se ve svých aktivitách opírá o síť přibližně 2000 konzultantů ve více než 100 kancelářích a na několika desítkách franšizových poboček OK POINT.

„Reality jsou jednou z oblastí, jejichž služby nabízíme klientům. V rámci našich OK POINT máme špičkové realitní specialisty, kteří klientovi připraví řešení na míru a maximálně využijí propojení s dalšími službami, které poskytujeme,“ dodává ke službám v realitách obchodní ředitel Broker Consulting a projektový manažer OK POINT Radim Štantejský.

